

Funderingar kring förvaltningsmål och -intervall för björn, lo och järv i Västerbottens län

Perioden 2021-2025

Michael Schneider

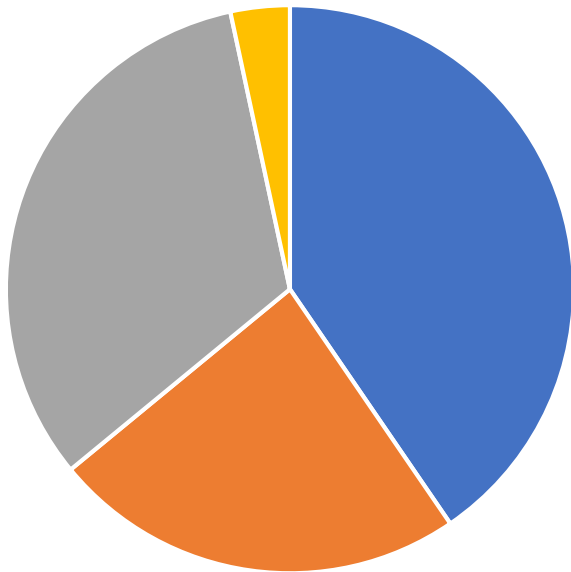
2020 10 13

Angreppssättet

- VFD 2020-10-13
 - Information
 - Ramar och beräkningar
 - Tidplan och arbetssätt
- Mellan VFD-sammanträdena i oktober och december
 - Frågan diskuteras inom organisationerna/intresseområdena
 - Ledamöterna sammanfattar diskussionerna och formulerar förslag
- VFD 2020-12-01
 - Gemensam diskussion
 - Ledamöterna förväntas presentera sina tankar och förslag
- Mellan VFD-sammanträdena i december och februari
 - Länsstyrelsen formulerar ett beslutsförslag som skickas ut till ledamöterna
- VFD 2021-02-xx
 - Beslut
 - Förvaltningsmål och förvaltningsintervall för björn
 - Förvaltningsmål och förvaltningsintervall för lodjur
 - Förvaltningsmål och förvaltningsintervall för järv

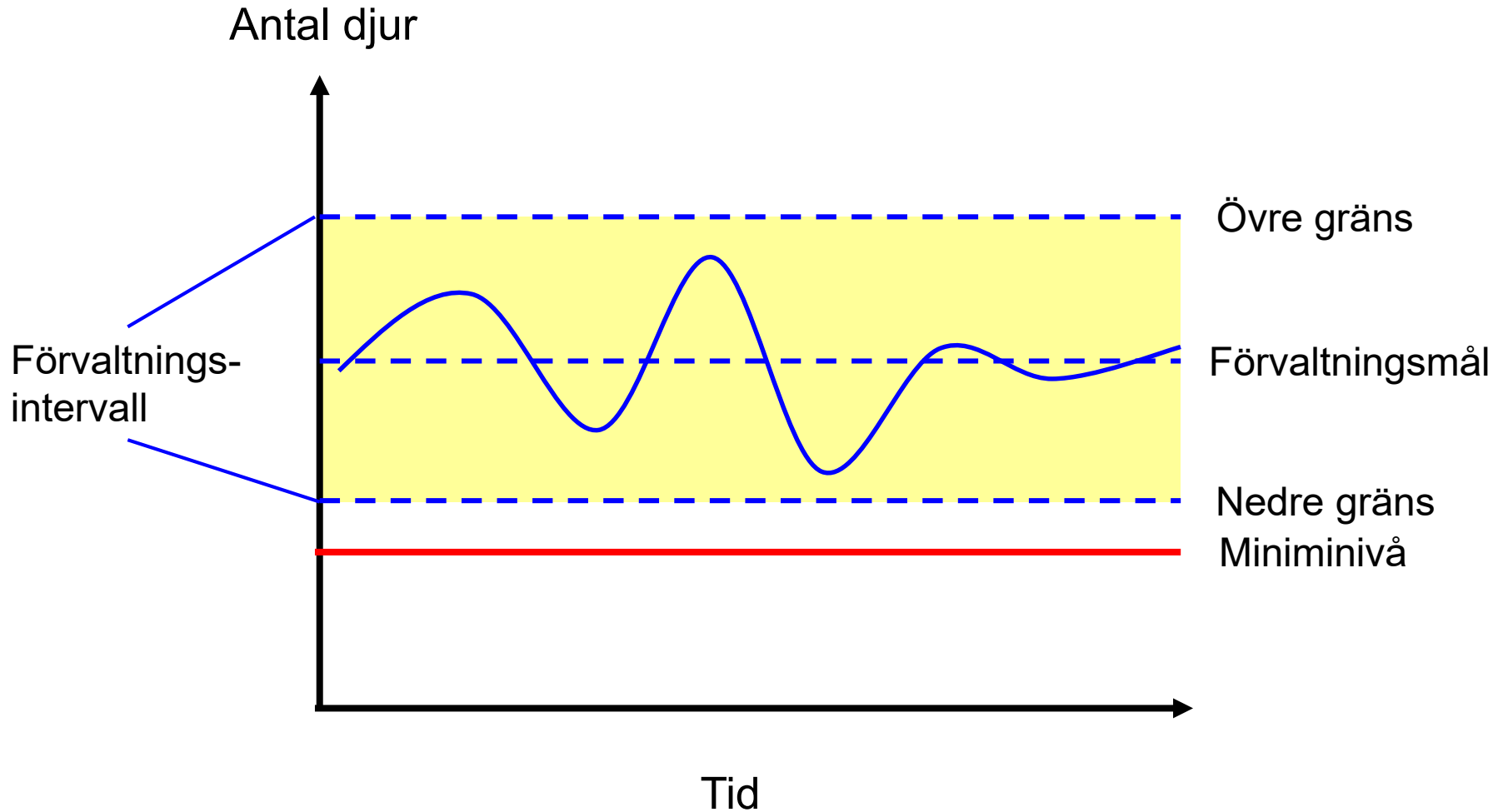
Förslagen som presenteras här är

■ Norrbotten ■ Västerbotten ■ Jämtland ■ Västernorrland

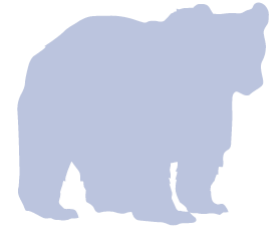
- Samverkade mellan länen i norra RFO
- Framför allt baserade på kvalitetssäkrad kunskap
 - Modelleringar
 - Beräkningar
 - Utdrag ur Rovbase
- Men tar även hänsyn till lokal kunskap och erfarenhet
- Framtagna på samma sätt i alla län

Förvaltningsmodell

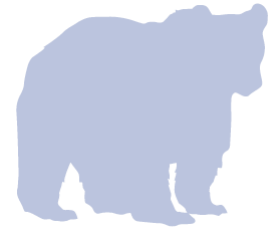

Svårigheter

- Skadebild inom rennäringsen
- Ibland omfattande skydds jakt
- Skyddsjakten påverkar licensjakten
- Ibland angrepp på tamdjur
- Ibland angrepp på människor
- Påverkan på älgjakten
- Oro bland fältpersonal som arbetar i skogen
- Oro bland lokalbefolkningen
- Negativa psykosociala effekter
- Negativa socioekonomiska effekter

Möjligheter

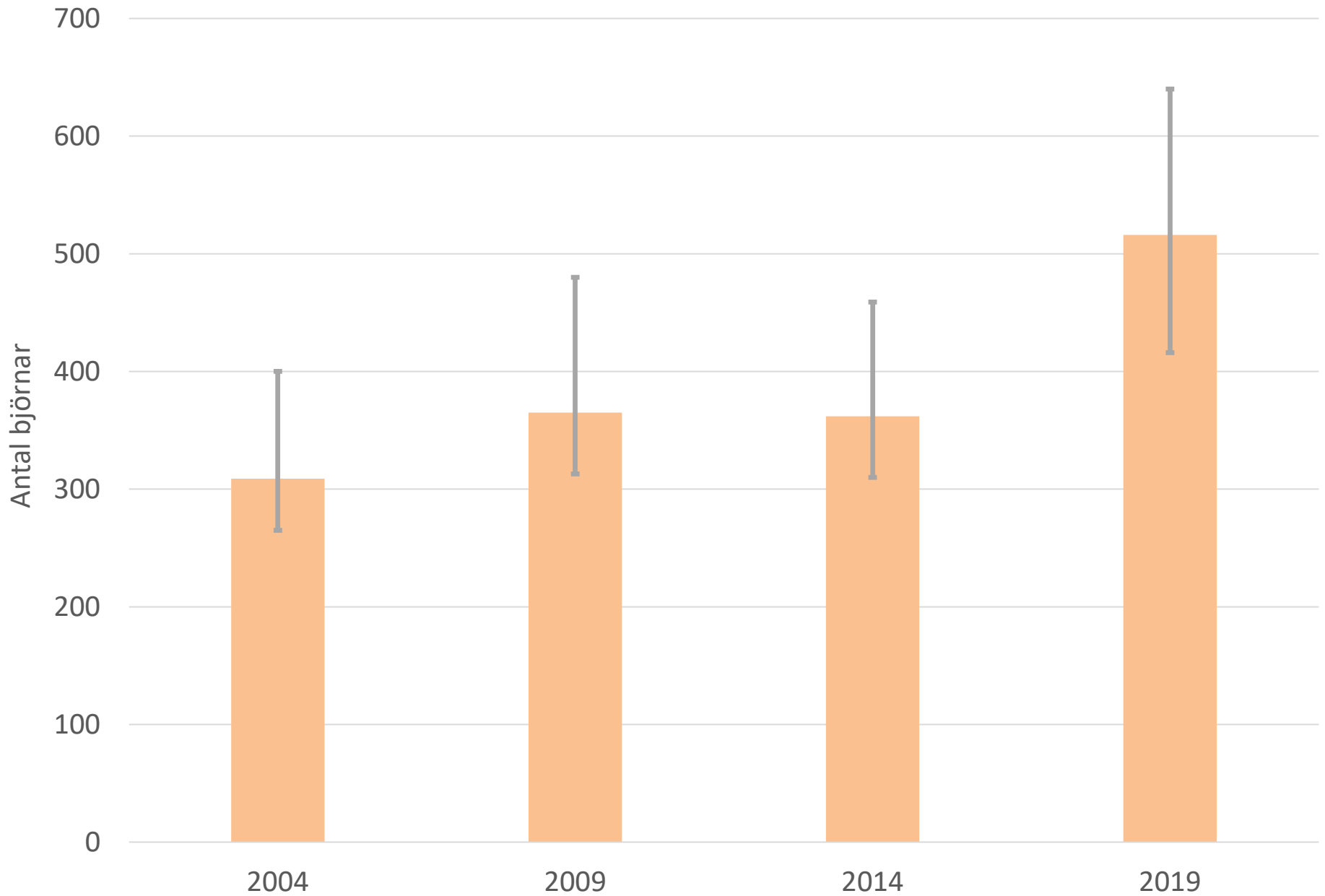

- Uppskattad jaktlig resurs
- Större björnstim ger mer omfattande jakt
- Möjlighet till jaktturism
- Påverkan på älgstammen och möjligen betesskadorna
- Möjlighet till rovdjursturism
- Populär art bland länets befolkning
- Få björnar i Västerbotten jämfört med Jämtland
- Låga tätheter i Västerbotten jämfört med andra län
- Ojämna fördelningen största problemet

Grundläggande förutsättningar

- Det ska finnas minst 2000 björnar i norra RFO
 - Proposition 2008/09:210
- Björnen gör skada inom rennäringen
 - Avsteg från ”2000 björnar” bedöms nödvändigt
 - Minskningen ska ske i kalvningslanden
- Inget stort utrymme för snabba minskningar
 - Jakt enbart vid allvarlig skada och avsaknad av annan lösning
 - Förvaltningen ska vara adaptiv
- Utgångspunkt i länen är senast beräknade björnstim
 - Och nya miniminivån
 - Inte gamla målsättningar
- Norrbottens minskade björnstim ska bibehållas
 - Med hänsyn till skogssamebyarna
 - Medför ökning för de andra länen

Björnstammens storlek i Västerbotten

Tidigare förvaltningsmål

- 2006-2012
 - ”mitten av förvaltningsintervallet”
 - 250 (nuvarande björnstim) – **425** – 600 (mål med tät björnstim i centrala länet)
- 2013
 - ”Nuvarande björnstim”
 - Då 300 björnar
- 2015
 - ”nuvarande björnstim” minus 10 individer (som ska kunna fällas vid kommande licensjakt)
 - $360 - 10 = 350$ björnar

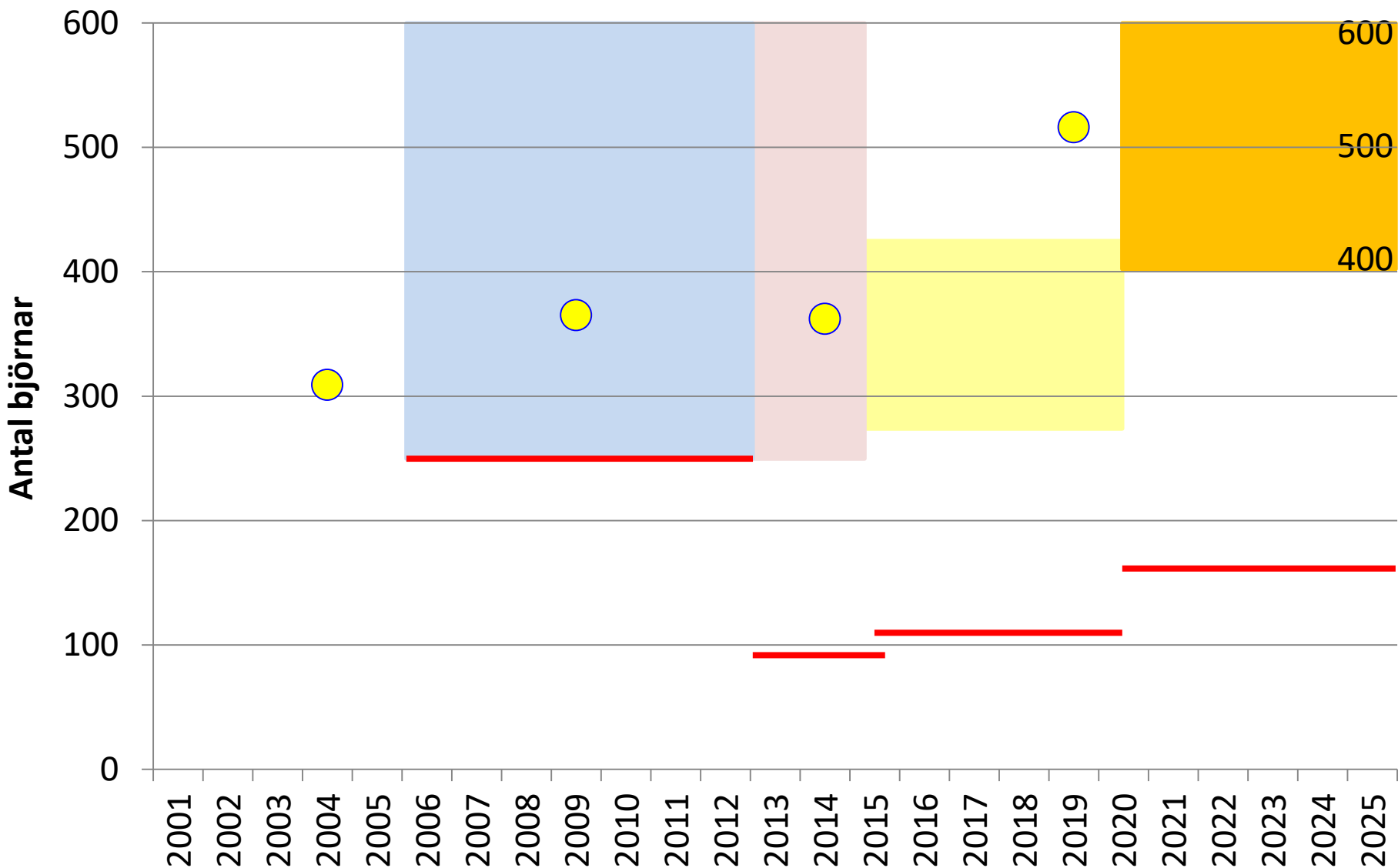
Möjliga nya målsättningar

- A: nuvarande björnstim
 - Förvaltningsmål 500 björnar
 - Intervall 400 – 600 (naturlig variation = +/- 20 %)
- B: mer anpassad björnstim
 - Förvaltningsmål 400 björnar
 - Intervall 320 – 480 (naturlig variation)
- A och B: samtidigt som
 - Jakten i fjällområdet ökas (främst licensjakt)
 - Omfördelningen inom länet fortsätter (genom licensjakt)
 - Tätheterna minskar i de mest björntäta områdena

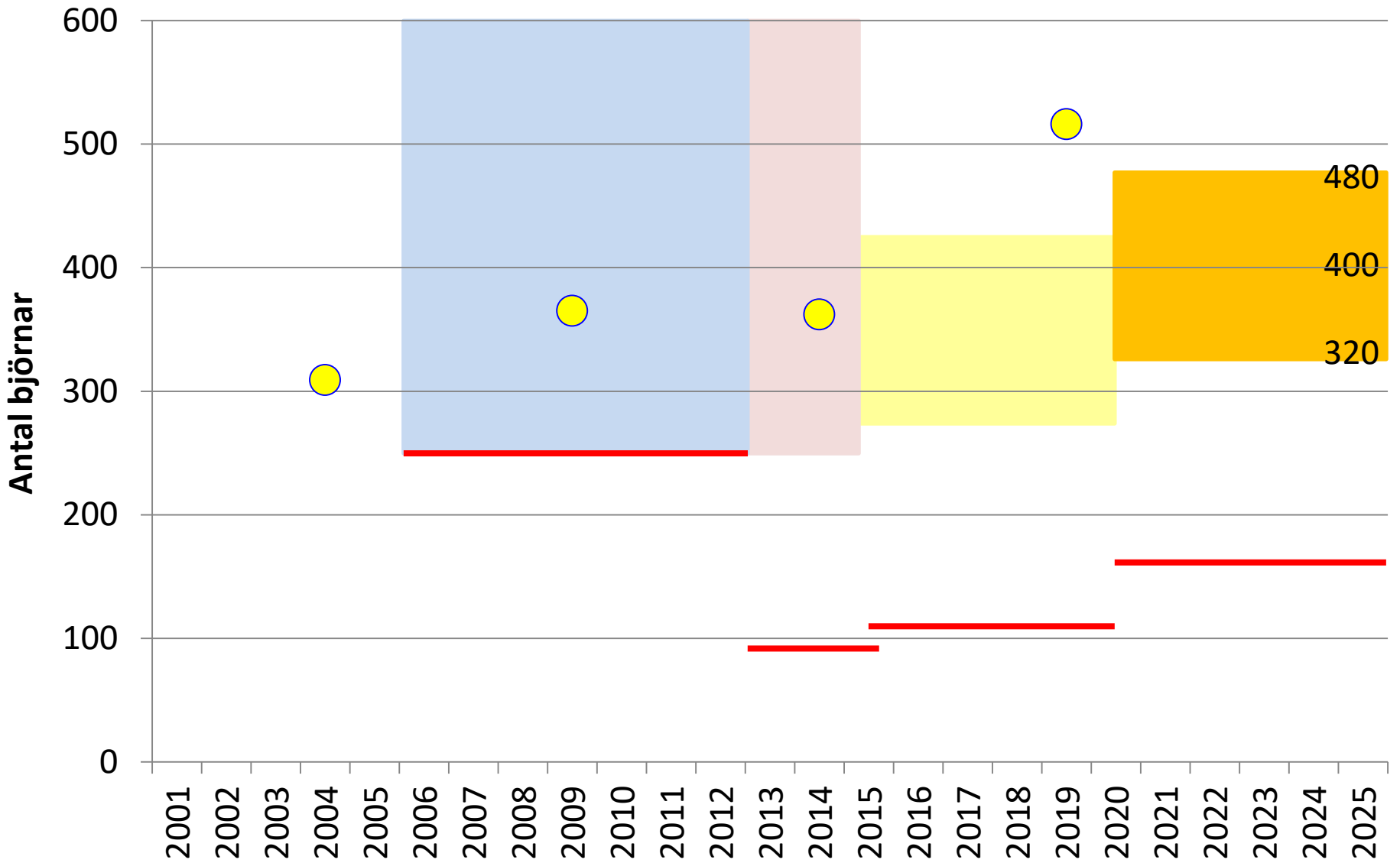
Björnstammen i Västerbotten

Björnstammen i Västerbotten

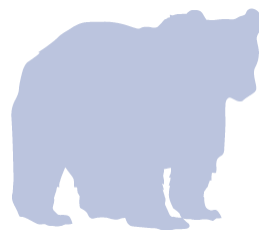

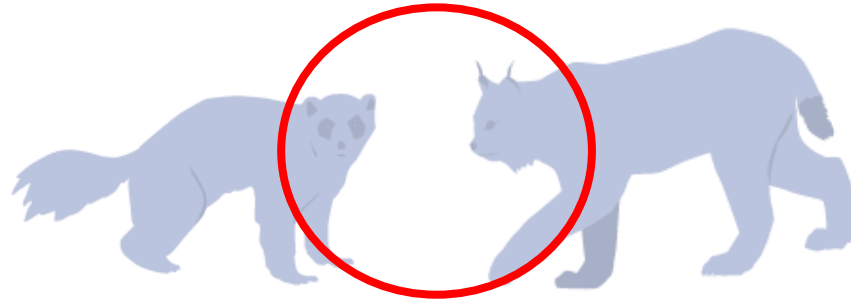
Björnstammen i Västerbotten

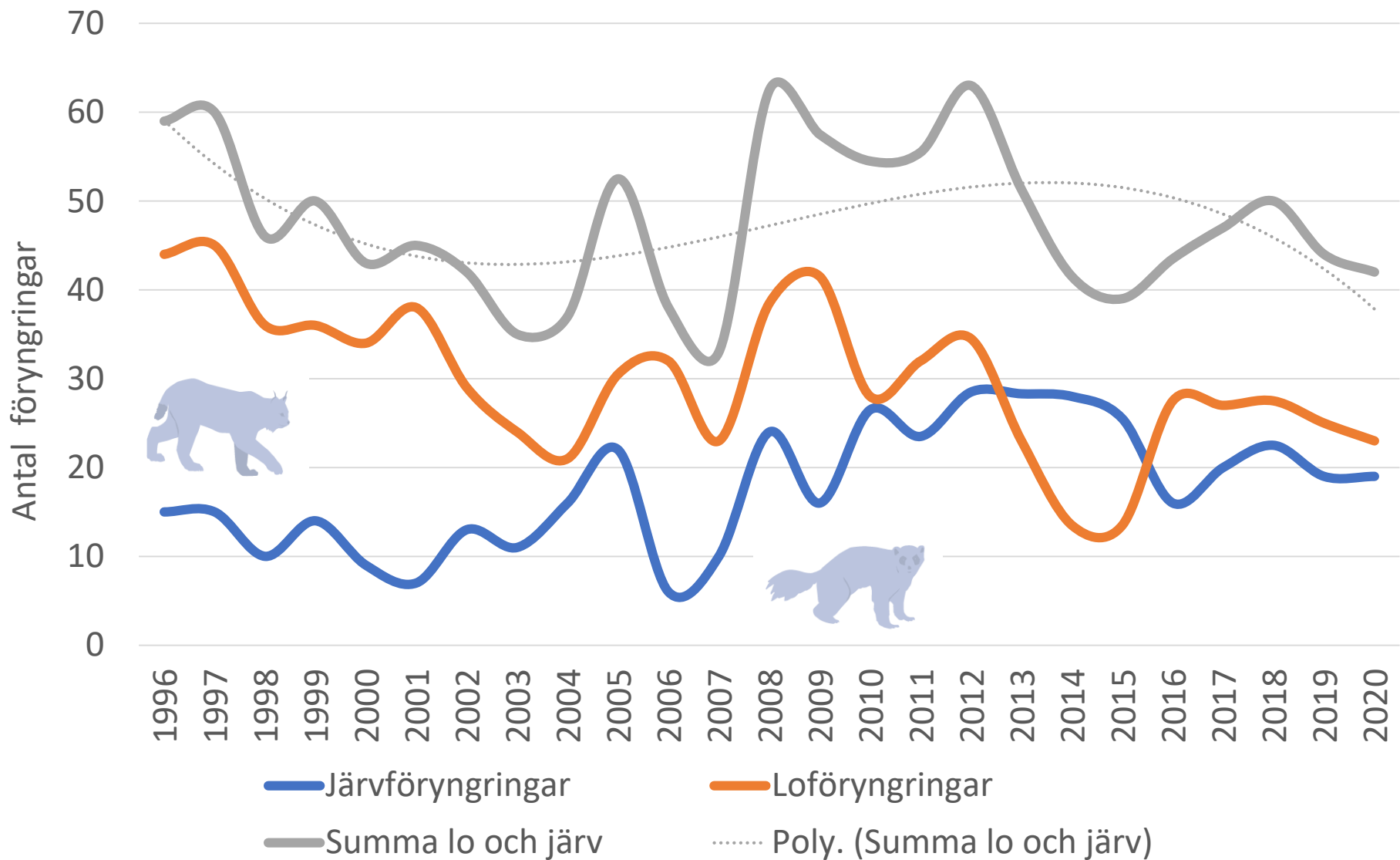
Förslag till målsättningar 2021-2025 för alla län i norra RFO

	BD	AC	Z	Y	Norra RFO
Övre	600	480	840	265	2185
Mål	500	400	700	220	1820
Nedre	400	320	560	175	1455
Minnivå	220	160	370	150	900

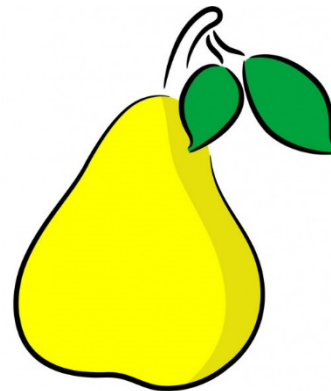
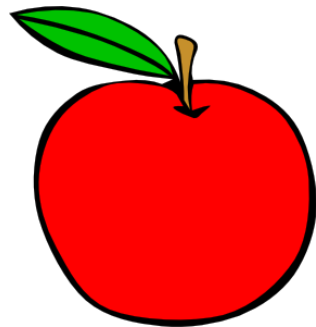

Lo och järv tillsammans i Västerbotten?

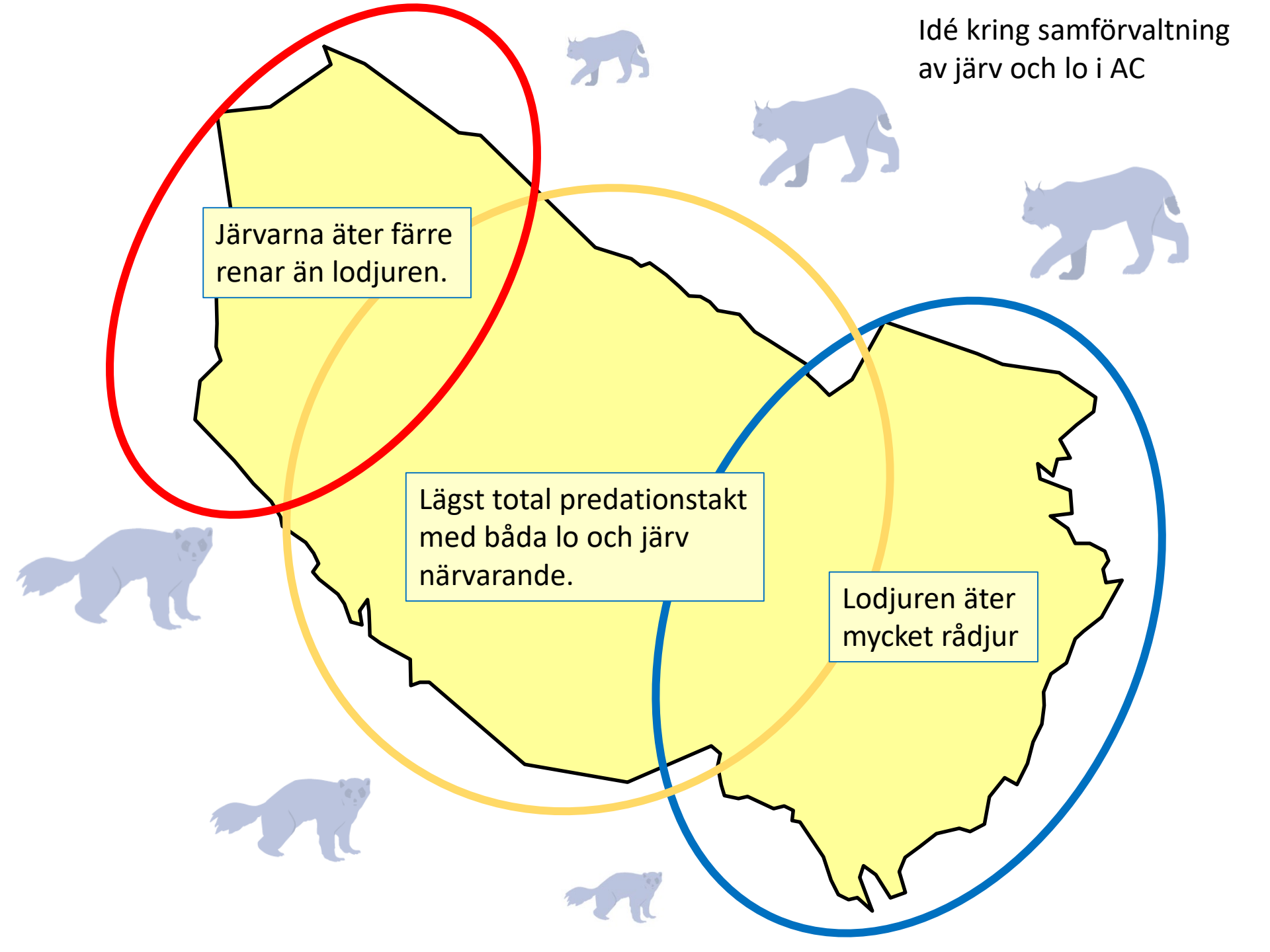

Svårt att göra i praktiken

- Olika biologi
- Olika populationsdynamik
- Olika beräkningsmodeller

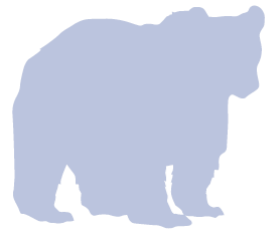
Idé kring samförvaltning
av järv och lo i AC

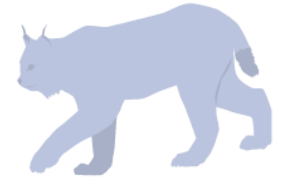
Järvarna äter färre
renar än lodjuren.

Lägst total predationstakt
med båda lo och järv
närvarande.

Lodjuren äter
mycket rådjur

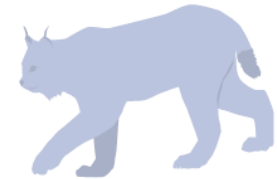

Svårigheter

- Skadebild inom rennäringen
- Ibland angrepp på andra tamdjur
- Ibland angrepp på jakthundar
- Diskussioner kring motorfordon vid jakten
- Lodjur som äter rådjur

Möjligheter

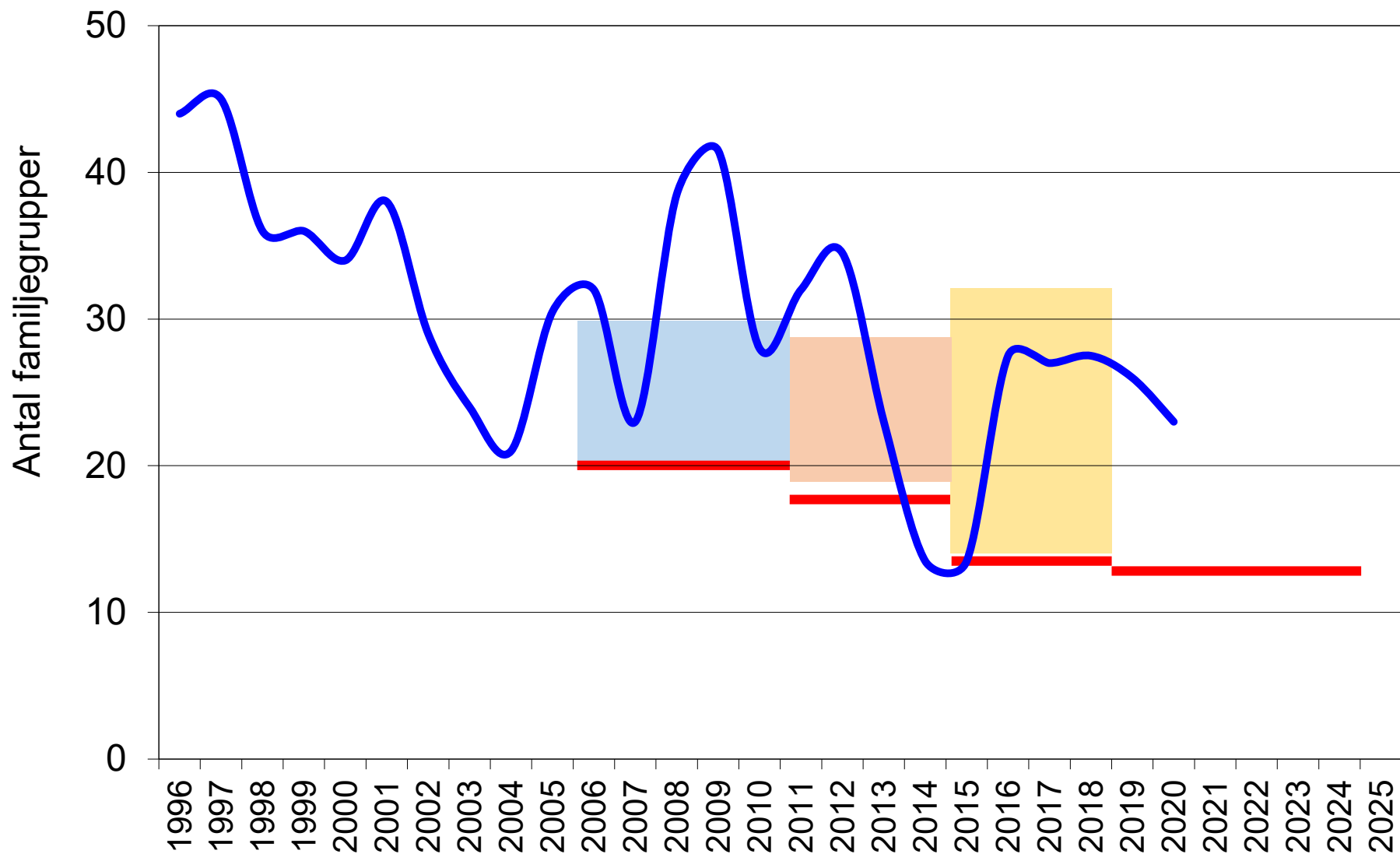

- Licensjakt - jaktlig resurs
- Större lodjursstam ger mer omfattande jakt
- Möjlighet till jaktturism
- Rådjur som byte kan avlasta rennäringen
- Mest populära rovdjursarten bland länets befolkning

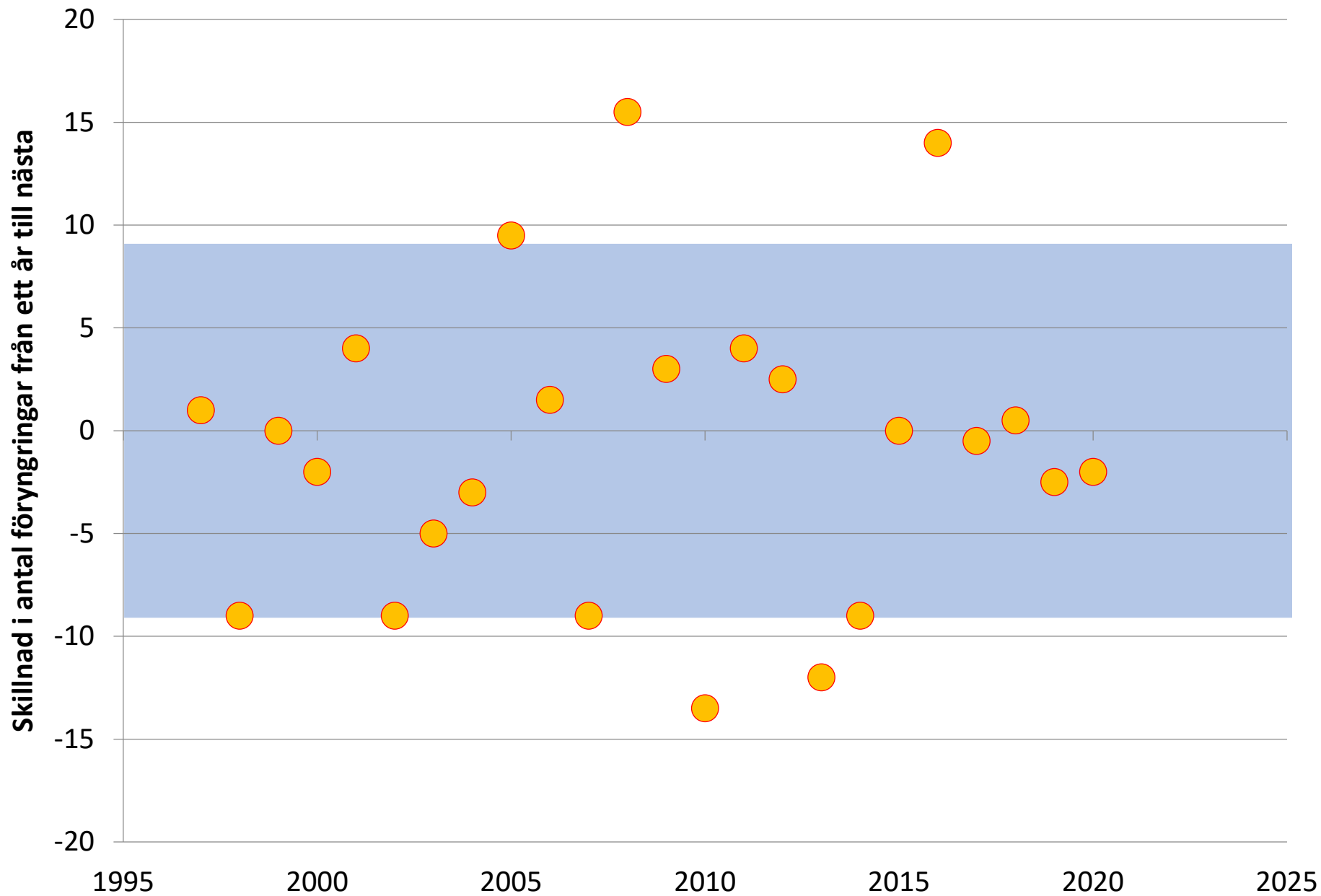
Grundläggande förutsättningar

- Minskad ambition i norra RFO
 - Nya, lägre miniminivåer (66,5 -> 58 föryngringar)
- Mer omflyttning söderut förväntas vid nästa översyn av miniminivåerna
- Vägledning från forskningen kring variationen i lodjursstammen
- Små förvaltningsintervall fungerar sämre i praktiken
- Nedre gränsen av förvaltningsintervallet borde ligga högre än miniminivån
 - Vägledning från Naturvårdsverket

Små förvaltningsintervall fungerar sämre

Variation i lodjursstammen i Västerbotten

Vid intervall +/- 9 föryngringar

- ligger 5 mätpunkter utanför intervallet
- 5 mätpunkter av 24 motsvarar 20,8 %
- Sannolikheten att framöver ligga inom intervallet är därför 79,2 %
- Eller tvärtom: risken att hamna utanför är ca 20 %

Konstruktion av förvaltningsmålet

Utifrån miniminivå (13) och godtagbar risk (ca 20 %)

	Antal föryngringar
Övre gräns	32
Förvaltningsmål	23
Nedre gräns	14
Miniminivå	13

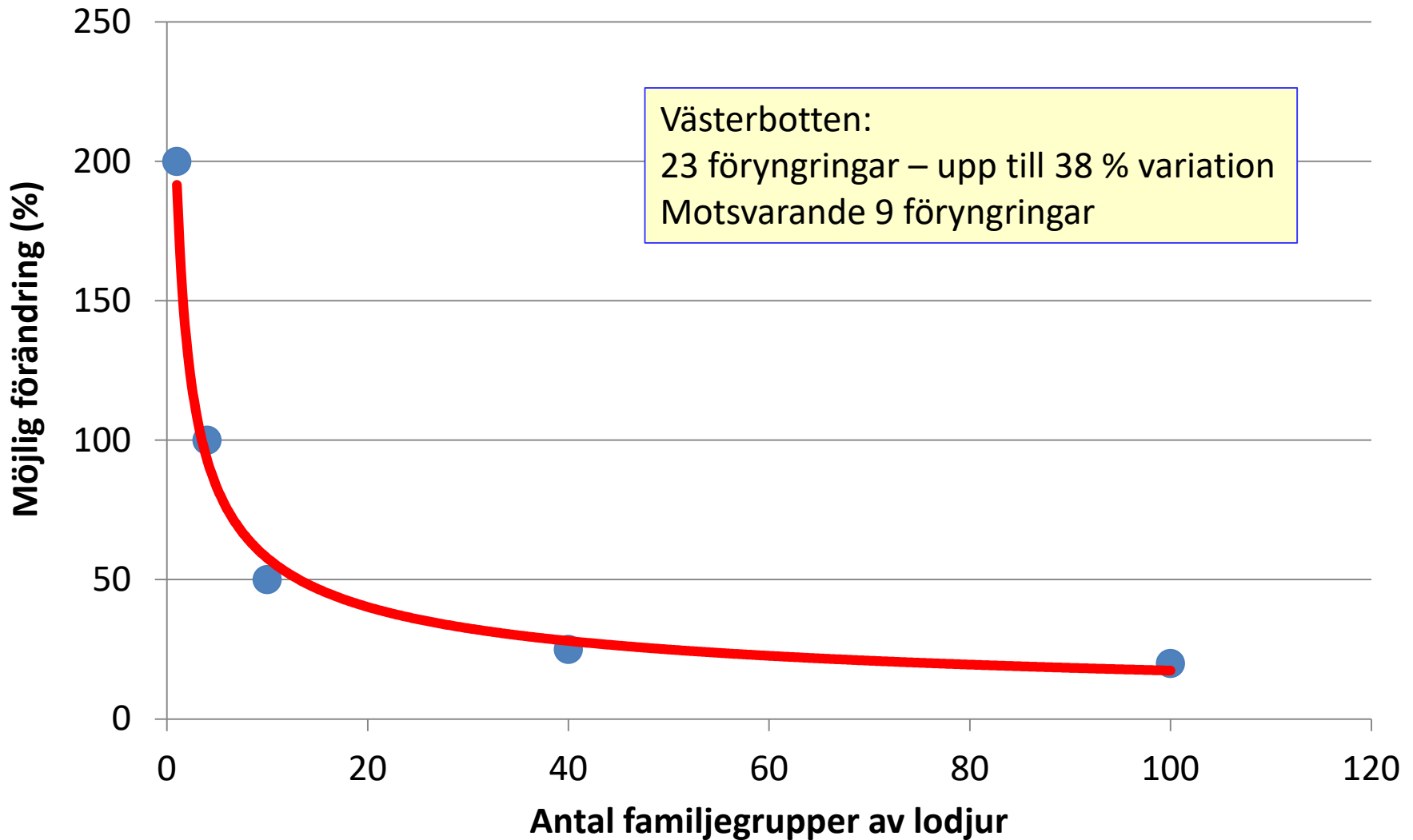
← + 9 föryngringar

← + 9 föryngringar

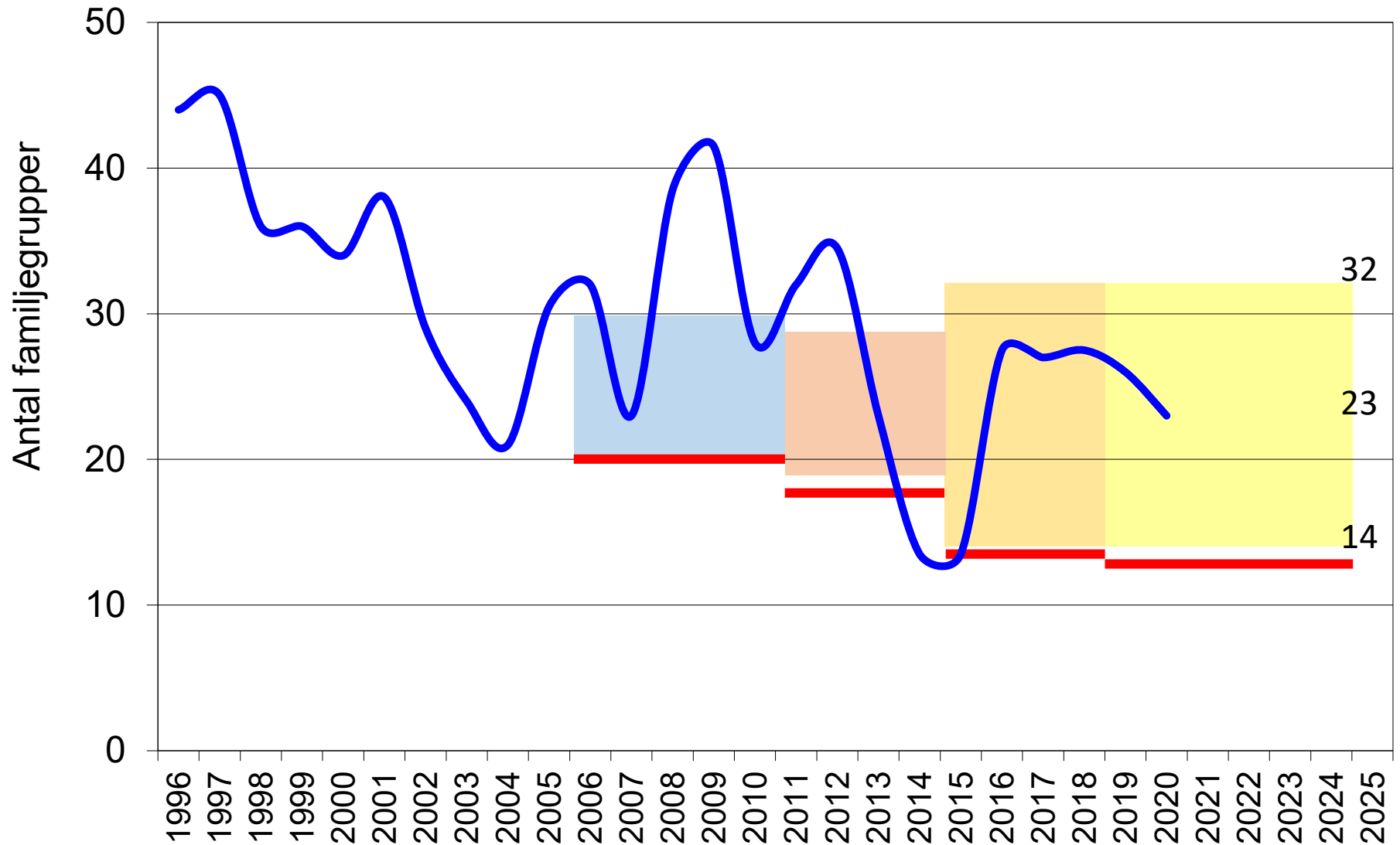
← Nedre gräns högre
än miniminivå

Möjlig variation från år till år

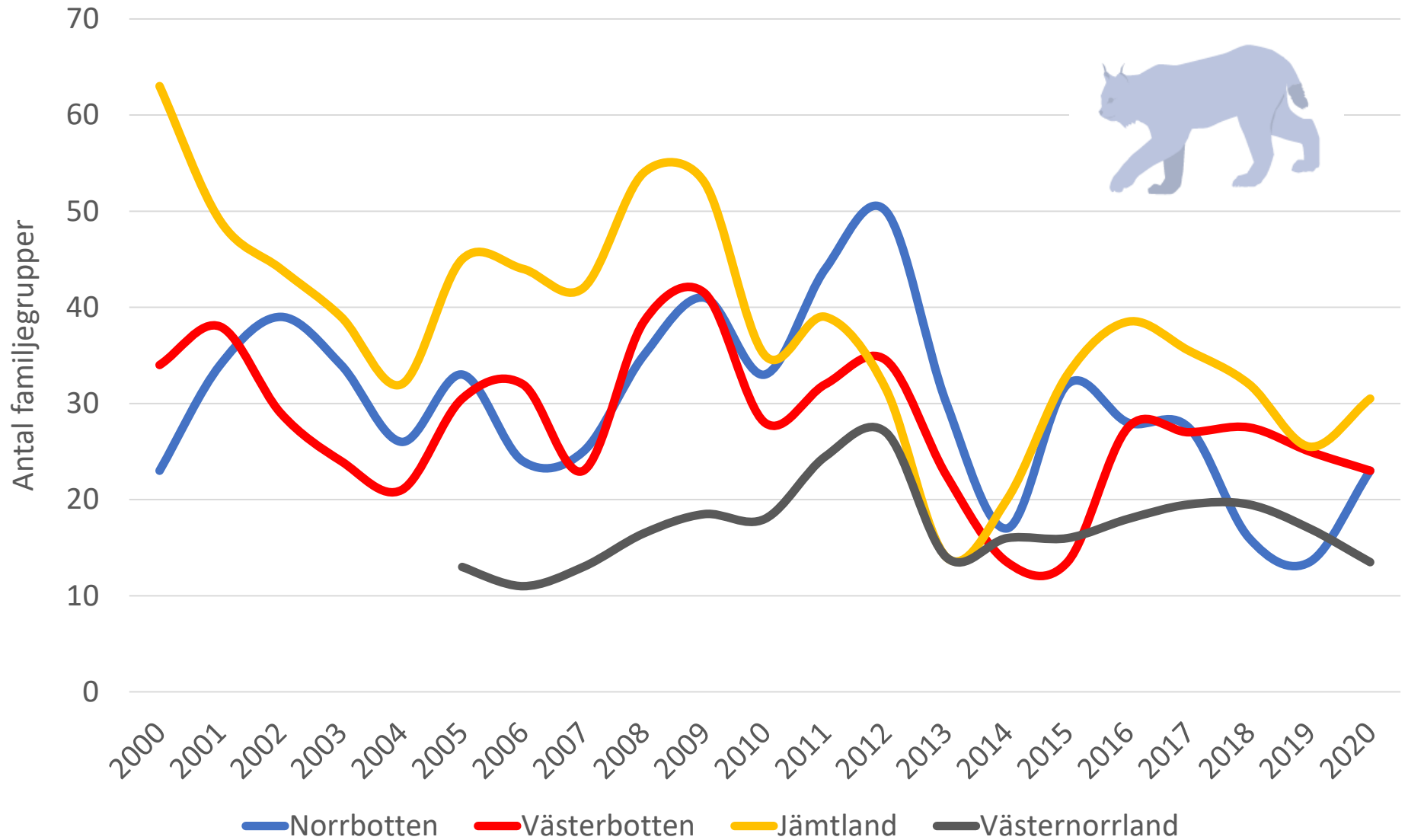
Ju mindre område och ju färre föryngringar desto större kan variationen bli

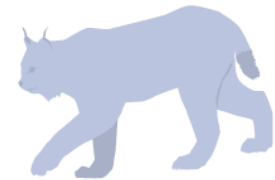
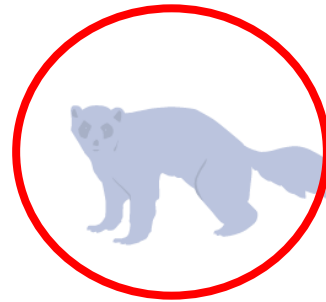
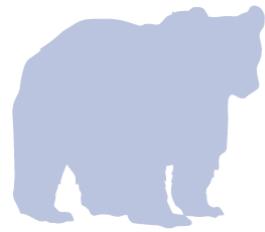

Lodjursstammen i Västerbotten

Lodjursstammen i norra RFO

Svårigheter

- Skadebild inom rennäringen
- Ständiga diskussioner kring inventeringarna

Möjligheter

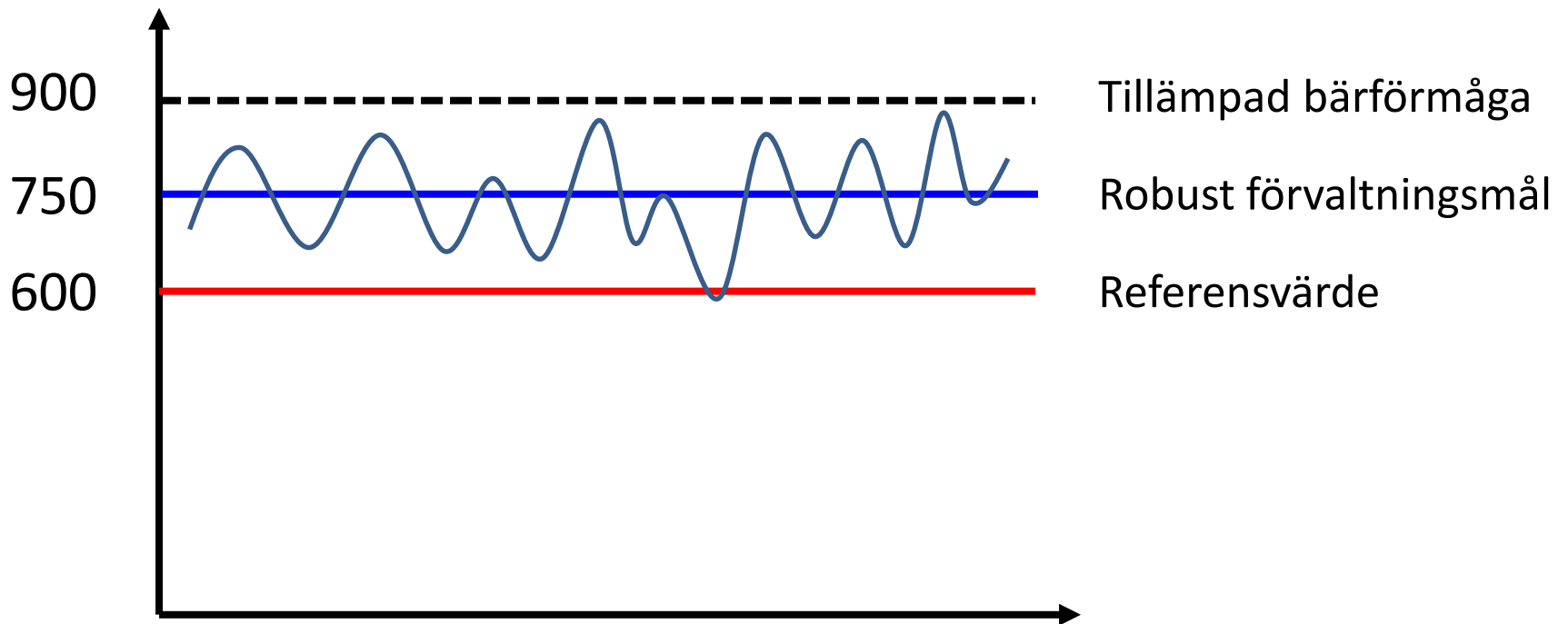
- Kommande licensjakt - jaktlig resurs
- Större järvstam ger mer omfattande jakt
- Möjlighet till jaktturism
- Möjlighet till rovdjursturism
 - Just nu tyskt TV-team på väg till länet

Grundläggande förutsättningar

- Länen i renskötselområdet förväntas ta hand om järven
 - Prop. 2012/13:191
- Men lägre ambition i norra RFO
 - Nya, lägre miniminivåer (93,5 -> 89 föryngringar)
- Mer omflyttning söderut förväntas vid nästa översyn av miniminivåerna
- Tänk på alla aspekter av GYBS
 - Utbredningen får inte bli för liten – nationella förvaltningsplanen
- Beräknad robust målnivå 750 järvar i landet
 - Vägledning från Naturvårdsverket
 - 695 järvar i norra RFO, ca. 111 föryngringar
- Regional variation större än den nationella (+/- 20 %)
- Nedre gränsen av förvaltningsintervallet borde ligga högre än miniminivån
 - Vägledning från Naturvårdsverket

Modellering* baserad på vetenskapliga grunder**

Antal individer i Sverige

* Per Sjögren-Gulve 2020

** Torbjörn Nilsson 2013

Fördelning av 750 järvar i Sverige på länen

	Föryngringar	%		Antal individer av 750 i landet	Motsvarar föryngringar
	Miniminivå	Andel		Mål	Mål
Norrbottnen	36	37,5		281	45,0
Västerbotten	21	21,9		164	26,3
Jämtland	29	30,2		227	36,3
Västernorrland	3	3,1		23	3,8
Dalarna	4	4,2		31	5,0
Gävleborg	2	2,1		16	2,5
Värmland	1	1,0		8	1,3
Totalt	96	100		750	120,0

Angreppssätt här ovan:

1. Kolla de nya miniminivåerna och vilken andel av det nationella referensvärdet varje län har.
2. Använd samma andels-siffror och fördela de 750 individerna på länen.
3. Räkna om antalet individer till föryngringar (faktor 6,25 – 600 järvar motsvarar 96 föryngr.)

Förvaltningsmål och förvaltningsintervall per län

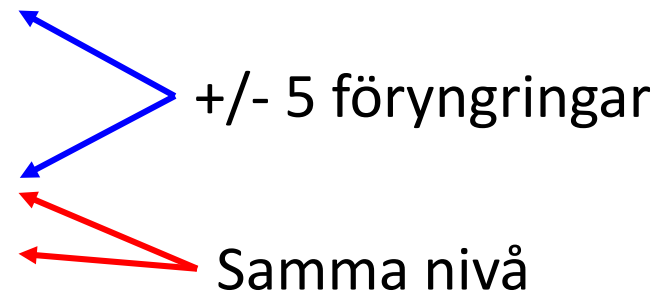
	Nedre gräns	Mål	Övre gräns
Norrbotten	36,0	45,0	54,0
Västerbotten	21,0	26,3	31,5
Jämtland	29,0	36,3	43,5
Västernorrland	3,0	3,8	4,5
Dalarna	4,0	5,0	6,0
Gävleborg	2,0	2,5	3,0
Värmland	1,0	1,3	1,5
Totalt i Sverige	96,0	120,0	144,0

Angreppssätt här ovan:

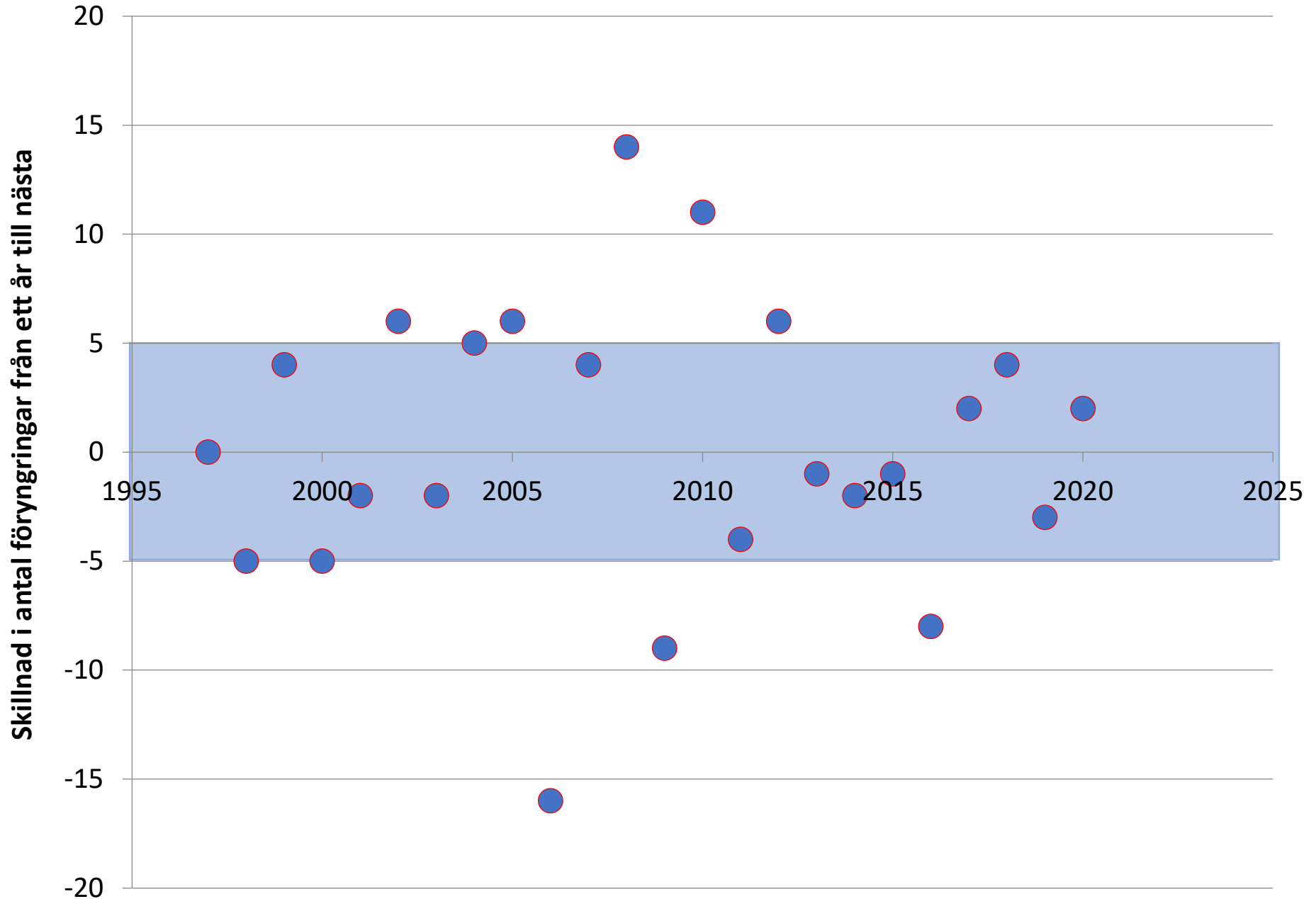
1. De nya förvaltningsmålen, som antalet föryngringar, finns i sista kolumnen i tabellen på föregående sida.
2. Variansen i järvstammen är medelvärdet plus/minus 148 djur, på nationell nivå.
3. 148 järvar av totalt 750 järvar i landet är 20 %.
4. Beräkna nedre förvaltningsgränsen som målnivå minus 20 %.
5. Beräkna övre gränsen av intervallet som målnivå plus 20 %.

Enligt beräkningen utifrån 750 järvar

	Antal föryngringar
Övre gräns	31,5
Förvaltningsmål	26,3
Nedre gräns	21
Miniminivå	21

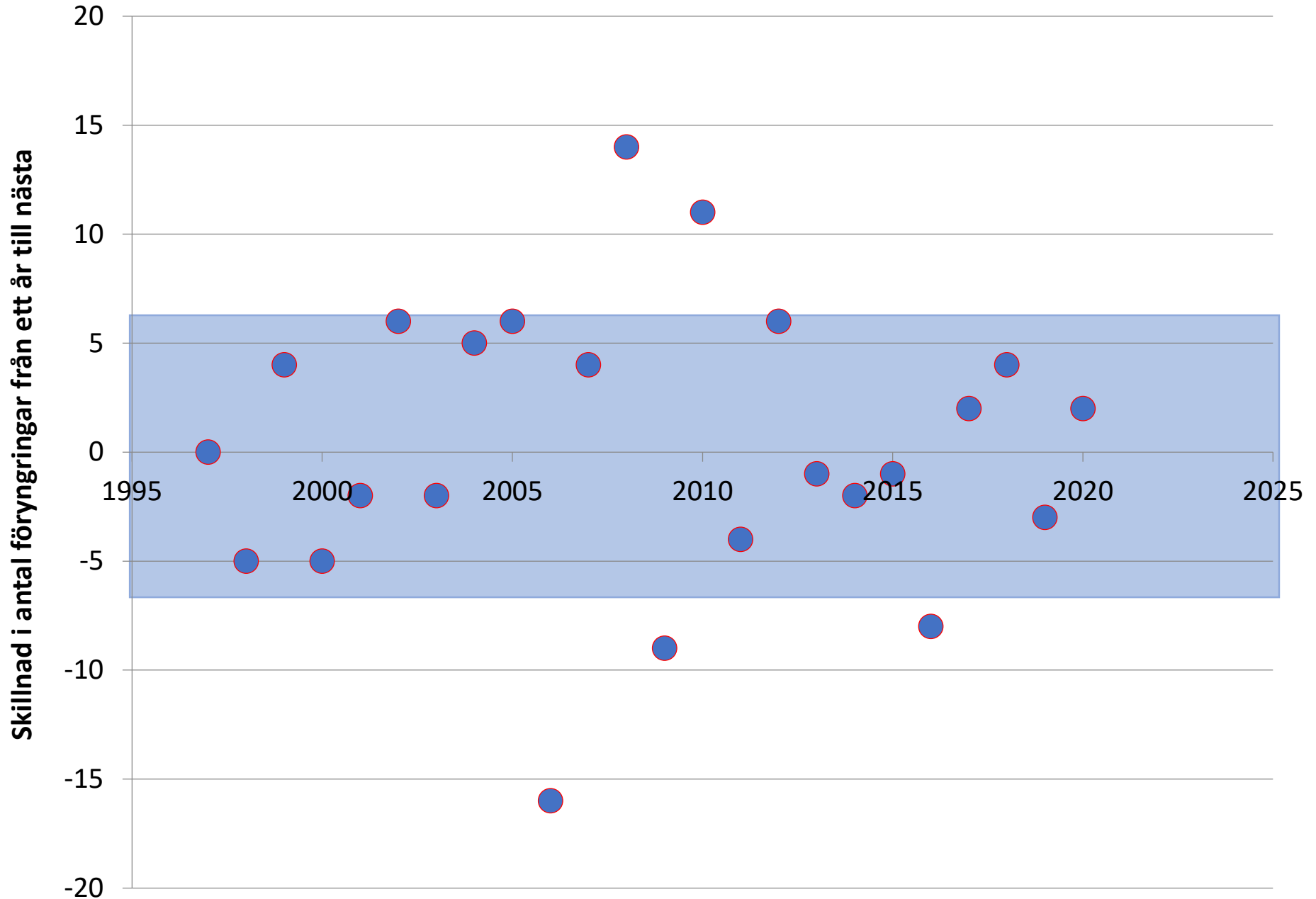
Västerbotten

Vid intervall ± 5 föryngringar

- ligger 8 mätpunkter utanför intervallet
- 8 mätpunkter av 24 motsvarar 33,3 %
- Sannolikheten att framöver ligga inom intervallet är därför bara 66,7 %

Västerbotten

Vid intervall ± 6 föryngringar

- ligger 5 mätpunkter utanför intervallet
- 5 mätpunkter av 24 motsvarar 20,8 %
- Sannolikheten att framöver ligga inom intervallet är därför 79,2 %

Anpassat till vägledning och mindre risk

	Antal föryngringar
Övre gräns	34
Förvaltningsmål	28
Nedre gräns	22
Miniminivå	21

+/- 6 föryngringar

Nedre gräns högre än miniminivå

Möjliga målsättningar 2021-2025

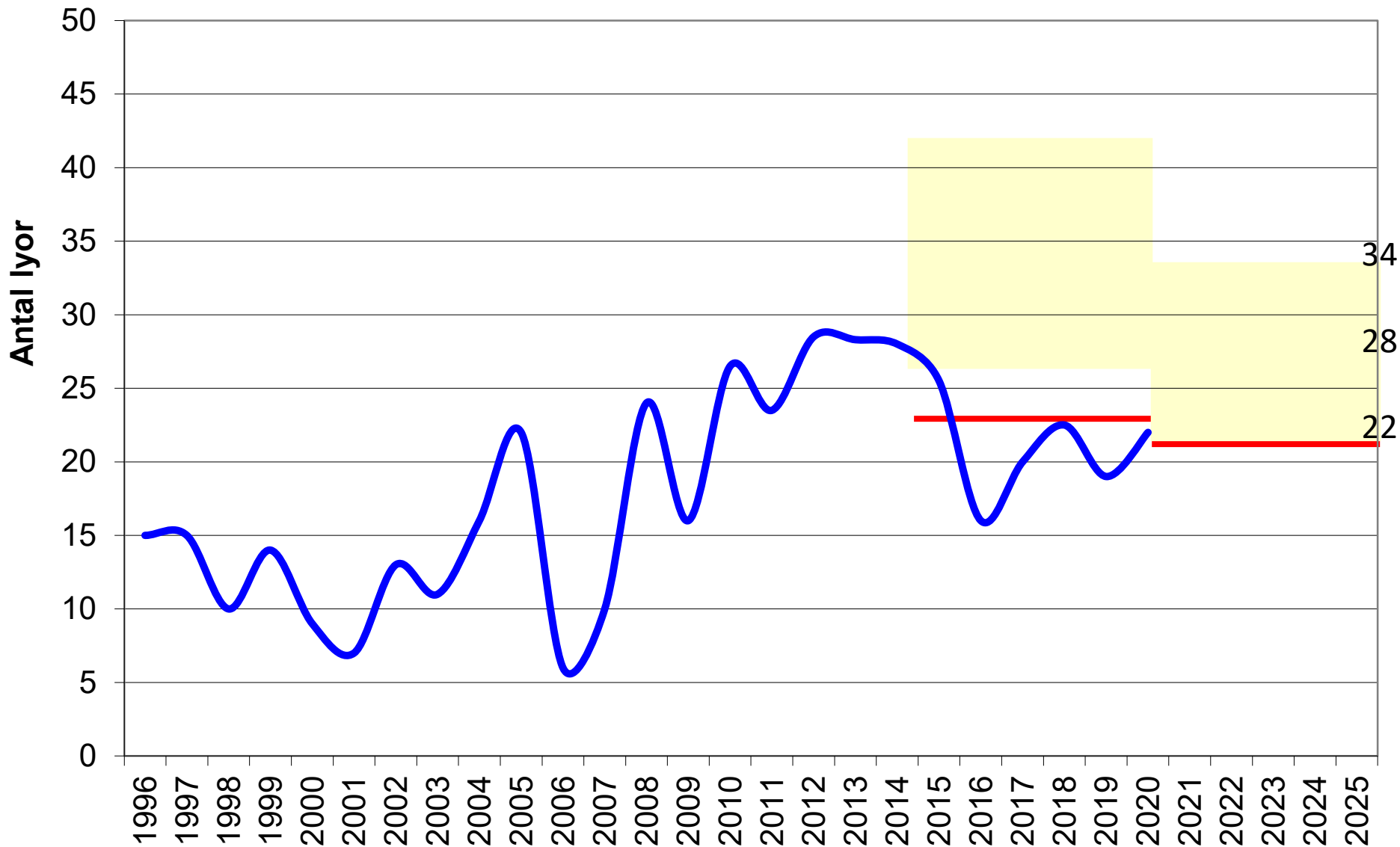
Tjänstemännens förslag

Beräknade utifrån nationell modellering

	BD	AC	Z	Y	Norra RFO
Övre	54	34	44	8	
Mål	45	28	36	6	115
Nedre	36	22	29	4	
Minnivå	36	21	29	3	89

Järvstammen i Västerbotten

Att göra nu

- VFD 2020-10-13
 - Information
 - Ramar och beräkningar
 - Tidplan och arbetssätt
- **Mellan VFD-sammanträdena i oktober och december**
 - **Frågan diskuteras inom organisationerna/intresseområdena**
 - **Ledamöterna sammanfattar diskussionerna och formulerar förslag**
- VFD 2020-12-01
 - Gemensam diskussion
 - Ledamöterna förväntas presentera sina tankar och förslag
- Mellan VFD-sammanträdena i december och februari
 - Länsstyrelsen formulerar ett beslutsförslag som skickas ut till ledamöterna
- VFD 2021-02-xx
 - Beslut
 - Förvaltningsmål och förvaltningsintervall för björn
 - Förvaltningsmål och förvaltningsintervall för lodjur
 - Förvaltningsmål och förvaltningsintervall för järv